

TÓTH SÁNDOR
REZDOMBORÍTÁSA

KISS DÉNES:

Az udvart kérdezed?

*Az udvart kérdezed, otthon?
Tudom-e milyen?
Már mondtam: magamban hordom,
naponta előveszem,
megtörülgetem,
lesimogatom róla az időt,
mégis ma már nem olyan,
mint tegnap volt vagy azelőtt.*

*Vagy az anyámat kérdezed?
A minap láttam a tenyerét:
sziklakeményre égett,
aszályos földdarab
hasonlíthat csak hozzá!
Megmeredt, apró sors-villámok
cikázzák be: sebhelyek, bőrrepedések.*

*Monadjak még róla valamit?
Alig tudok, nem is tudok.
Úgy élt mindig, hogy dolgozott,
megvakult, annyit foltozott,
föld felé annyit hajlongott:
vetett, ültetett, kapált,
hogymár a tájék része lett,
belegyökerezhetett, mint a fák,
most már örökre
dombokhoz görbítve derekát.*

*Mit mondhatok még? Szeretem,
ha nem is érti miképpen lehetett
az én anyám éppen?!
Alágyújtósnak használja versemet.
„...nem volt a háznál más papír, fiam...”
Így mondta, De én igazán megértem:
mindennél fontosabb, hogy a tűz égjen,
hogy felengedjünk mindannyian.*

Az orvostudomány szépségei

A májám elkezdett kelle-
mellenkedni, mint egy irigy
kolléga. Elmentem tehát
rendelő intézetbe... A fe-
hércöpenyes ember mereven
rám nézett, majd elégedetten
mondta:

— Világos! Sápadt és ez a
dicodenala hatása alatt ke-
letkezett.

Az ismeretlen kifejezés fé-
lelemmel töltött el.

A tünetek, amelyeket
megállapított, meglepedés-
sel töltötték el, mégis köte-
lességének érezte, hogy meg-
nyugtasson engem is és a
következő fejtegetésbe fo-
gott:

— Viszont nincs nyoma a
litízia biliarának, jóllehet a
jobb hipochondrus táján fáj-
dalmat érez. Az ön biliaris
funkciója hasonlóképpen ki-
elégítő.

Lehet, hogy ez öt kielégi-
tette. De én úgy érzem,
hogy ezek a titokzatos sza-
vak, mint láthatatlan íjből
kilőtt nyilak fúródna belém
egy rémregény lapjairól.
Borzongás fogott el, alig áll-
tam a lábamon.

A féhércöpenyes viszont
úgy vélte, hogy jó szolgálá-
tot tett nekem és tovább
nyugtatótt.

— A jelek szerint nem
lesz szükség laparotómiára.

Úgy érzem, itt a vég.
Mégkísérletem elképzelni a
temetésemet. Ki fog vajon a
legjobban sírni?

Az orvos hangja egyelőre
visszaterelt erre a világra.

— Tehát minden rendben,
Semmi súlyos baj.

Ah! Most visszafordítja a
dolgát, hogy utolsó perceim
megkönnyítse.

Zavartalanul folytatta,
mintha az arcáról nem ol-
vasnám le az egész drámát,
ami velem lejátszódik.

— A többi tünet klasz-
szikus. Nagyszerű!

Vajon mit talált rajtam,
ami nagyszerű? De ezen túl-
tehetem magam — gondol-
tam — ez izlés dolga.

A féhércöpenyes elkezdett
hivatásszerűen forgatni. Meg-
tapogatta a májamat és
örömmel kiáltott fel.

— Ahá! Itt van! Gyönyörű
hipertrofia.

Azután a röntgenképhez
instált és hosszasán, alapo-
san átvilágított.

— Remek!

Világos, hogy a gondol-
taimat holmi gyönyörűsé-
gek felé akarja terelni, ame-
lyet még nem ismertem ed-
dig. O láthatólag őszintén
lelkessedett.

— Gyertek csak ide! Né-
zések, milyen szép!

Az orvosok, asszisztensek,
nővérek, akikhez a felszólí-
tást intézte, gyorsan odatö-
mörültek és sorra kezdtek
dicsérni engem:

— Milyen szépen látható!

Csodálatosan kirajzolódik!

Kezdetben, ahogy ott áll-
tam, kitarva a szemlélok
előtt anatómiai belsőmet, bi-
zonyos viszolygást éreztem,
amit fokozott az a csoda,
hogy én sehogsem tudtam
derülni májmag ragyogó for-
máján. Később, miután a
lelkis felkiáltások nem akar-
tak szünni, kezdtem magam-
at úgy érezni, mint egy
flamand festőiskola értékes
festménye valamelyik mű-
zeumban. A dicséretnek ho-
vatovább már tetszésekre is
voltak. Valószínűleg azért,
mert hiú fráter vagyok. Sőt,
adott pillanatban sajnáltam
is, hogy menyasszonyom nem

volt ott és nem látja, hogy
komoly embereket mennyire
magukkal ragadják rejtett
bajaim. Bizonyára neki is
tetszene ez a bohókás hi-
pertrófia, jobban szeretne és
este büszkén sétálna karon-
fogva velem.

Azok a percek, amikor
nem értettem meg, hogy mi
lehet szép egy sápadtságon,
régén tovatűntek. Most már
jókedvű lettem és dagadtam
az önérettől. De átalakulá-
som nem állt meg ezen a
ponton. Csakhamar irigység
fogott el, amikor a szomszéd
fülkéből egy páciens körül
ezt a felkiáltást hallottam:

— Gyertek csak ide. Né-
zések milyen szép fraktúra!

Időközben csodálóm csoportja szétszéledt: a mondás
is azt tartja, „minden szép-
séggel jól lehet lakni”. Ma-
gamra maradtam orvosom-
mal, Gondosan és szeretettel
írta fel nekem a receptet,
összeállította a diétámat és
biztosított róla, hogy hama-
rosan meggyógyulok és tel-
jesen egészséges leszek.

Szomorúban távoztam a
rendelőből, mint ahogy oda-
mentem: mivel fogom ezt a
szépséget pótolni, ha majd
el fogom veszíteni?

FRED FIREA

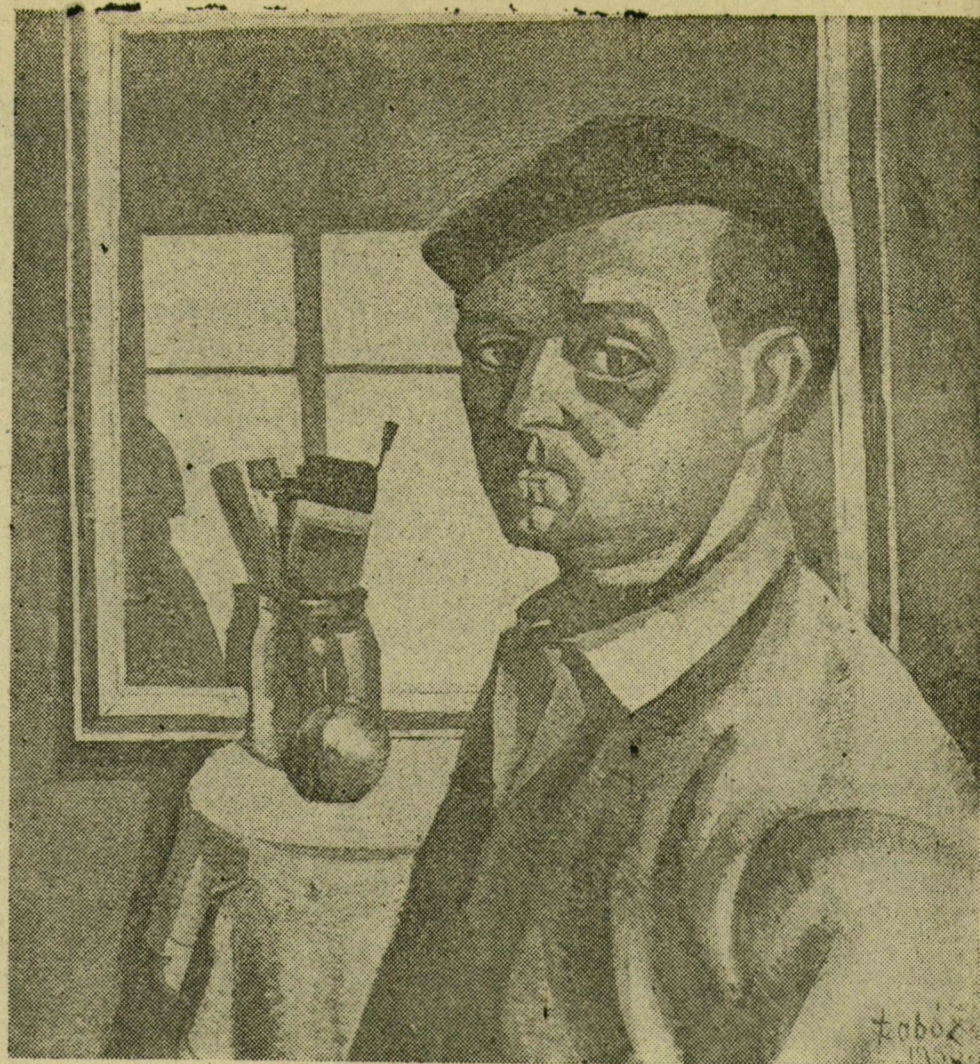
KOVÁCS ATTILA:

A KOR IRÓNIAJA

*Opálszín. Dereng az este...
Az autók reflektorai belesnek ablakomon
Halvány fénycsóvák,
testükben por száll, mint széthintett puder
Bambán betekintenek
s a rég mosott üvegen regényt írnak
arról, hogy szivemet kitéptem
s odaadtam érted az ördög fiának,*

*a kis Belzebúbunk
Zöld buborékokat ereszt azóta a vérem
s lámpás szemű tehén az ikertestvérem*

*Elálmosodom.
A kis tehén — neonok a sarvai helyén —
világít, mint a billegő reflektorok.
Csak nézem, s lassan felocsúdok.
Az új és a régi harmóniája
atombomba s kard
a kor iróniája.*

SZABÓ ZOLTÁN:

ÜNARCKÉP

Mindig a szerelem ébred legko-
rábban. Vagy az tán le sem
nyugszik? Virraszt a parkok
deszkapadjain, a hajlékony
füzek alatt, avas kiskapuk
mélyedéséből vigyázza a csil-
lagok járását, nagyokat sóhajt a fülledten
forró szobák gyűrött párnáin.
Még öreg sötétségben fölszerszámozok
otthon, veszem a horgászbotokat, a táskát
meg a szákot, s végigbaktatok a parton, a
sétány alatt.

A szere-
lem ott kö-
nyököl a
köfalon.

Letérek a
rakpartra,
bukdácsolok
a köveken, a
szerelem ott
jön velem

szemben,
kézenfogva. S mikor leérek a hajóra, Beke
bácsi hamiskásan int a szemével. Igen,
igen a szerelem ott ül egy kivetett ladikon
és csöppet sem álmos. Matat a szépívű
nyak körül, a blúz selymén, a lágy csipőn.

— Nevetném, ha a fenekükre oivadna
a kátrány...

— Emlékek az se kutya...

Szép csöndben fölszerellem a horgokat,
viaskodok a szúnyogfelhőkkel, az éhesek
szemébe fújom a füstöt, és lesem szinte
meredt szemmel, hogy moccan-e a bot
vége, ólálkodik-e valami éhes hal a friss
lóbogár körül. De csak a szúnyogok éhes
raja jön újra meg újra, milliónyi kis ful-
lánkkal, mérges kis tüvel. Sírnak, mu-
zsilálnak, s szemtellenül bebujnak a fü-
lembe, az ingem alá. Mérgesen csapkodok
mind a két kezemmel, betakarom a sze-
memet meg a száját. Aztán valósággal
táncolok, hogy elriaszam őket.

Csak a szerelem ül a feketét hátú la-
dikon méltóságos nyugalommal. Ott nem
csip a szúnyog.

Ahogy lesem a botokat, lassan komor-
szürkére válik a keleti ég. Híre-hamva
sincs még a napnak, éppen csak néhány
sugara kacsinat föl a láthatáron erőtlenu-
l. De azért feltartóztatatlannul jön a haj-
nal. A sötétségből lágy körvonalak bomla-
nak ki, a hidon erejük fogytán pislákol-
nak a lámpák, s a vizen vibráló keskeny
fénycsíkok kiszélesednek. Először csak ott
a szemünk előtt, azután egészen a tulsó
partig. Mintha ólomból öntötték volna a
vizet, nyugodt és moccsatlan. Csak a
hajó oldalánál csacsog egykedvű ritmus-
sal.

Pihennek a túlóladalon a kivetett bolyák,
álmosan nyújtózik a fűzes és levelei meg-
fényesednek a friss harmattól.

— Csak nem valami öngyilkos-jelölt
mászál ott? — bökök a homokpart felé.

— Nem! Ismerem őket. Itt fürödnek
minden reggel. Fiatal lányok.

Ebben megnyugszunk. A szürkeségben
imbolygó két alak eltűnik a homályba
burkolt fűzesben. Utoljára egy élénk na-
rancsszínű blúzt látunk, kis tüzes foltot
szürke alapon.

Ha már hal nincs, legalább látunk va-
lamit. Szép az, mikor fiatal lányok füröd-
nek a reggeli folyóban. Játsszanak, han-
cúroznak, fröcskölnek a vizet, mint a delfin.
és nevetnek, sikoltoznak az örömtől. A
nap is jobb kedvre derül, ha rájuk nyit-
hatja a szemét.

Kezdek türelmetlen lenni.

— De sokáig vetkőzödnék!

— Először tornáznak mindig a bokrok

között, csak aztán miennék a vízbe. Va-
lami sportolók lehetnek. Azt hiszem, in-
nen a kollégiumból valók. De biztosan
meglátjuk őket...

Kiveszem a horgokat, megvizitálom
őket. Semmi. Pedig milyen szép bogarak
és micsoda terítés! Elsősztályú felszol-
gálás, éppen csak a papírszalvéta hiány-
zik mellőlük. Érthetetlen, hogy reggel sem
kapnak. Ilyenkor, mikor a nap föltámasz-
kodik félkönyékkal, valósággal szagatni
kellene nekik a zsinórt.

Csönd van,
költői nyu-
galmú tiszta
csönd. Már a
részeket is
hazabotorkál-
tak, lassan-
ként a szere-
lem is ellus-
tul, semmi
sem zavarja
a víz mel-
tőségos magányát. Zöld pongyolát húz ma-
gára a fűzes, ezüst palástot a víz, két
fátyolt az ég.

— Legalább a lányok jönnének már!

— Ilyenkor szoktak a vízbe menni.

Az lenne az igazi! Fehér hasú delfinek
énekelnének a tulsó parton. Ki a vízből,
be a vízbe! Meghemperegének az arány
homokban, bekennék egymást fekete
iszappal, s itt-ott előtűzne alóla a vakító
fehér bőr. Ki korán kel, ilyen örömet
szerezhet magának...

— Nem valami szerelmespár volt az,
Beke bácsi?

— Dehogyan!

— Mert hogy semmi nesz! Csak a szere-
lem tud ilyen félenk és csöndes lenni.

— No, majd meglátja!

De nem látok biz én semmit. Még csak
a levél sem imbolyog a bokron, amely el-
nyelte őket. Érdeklődjen tornából sok lenne
már.

— Én valami rosszat sejték...

— Akkor inkább jóra gondoljon! A leg-
jobbára!

Újra közénk ereszkedik a csönd. A hor-
gászbotok úgy állnak, oly rezdületlen,
mint a bokor a tulsó parton. Legalább
hal ugrana, mutatná ezüst hasát az ezüst-
vízen! Vagy a szúnyogok fáradnának el
a meg-megújult ostromban!

Egyszerre megszűnik a tulsó part.

— Menjen innen!

Fölkapjuk a fejünket. Itt minden szó
úgy vág ebben a kristálycsöndben, mint
a borotva.

— Engedjen el, hallja!? Engedjen el!

Összenézünk az öreggel. A fene történ-
hetett? Legalább jó félórát tűnt el a két
lány bokorban, s egy sóhajtás sem jött
át a vízen.

— Menjen innen! Ne bántson!

Egyre vészesebb, küszködőbb a
hang. Mire gondoljunk? Valami
brutális férfi erőszakoskodhat a
lányokkal. De akkor miért nem
segít a másik? Vagy miért nem
kiabál? Föl kellene neki lármáz-
ni a partot, az egész várost! Lehetséges
volna, hogy férfi is kettő van, s a másik
lány már szólni sem tud?

Nem beszélünk, nem tanácskozunk,
csak csöndben beszállunk egy könnyű csö-
nakba és nekilendítjük az evezőket.

— Két felől kell menni! — mondja Beke
bácsi. — Maga fölfelé, én meg lefelé, ne-
hogy megugorja a fickó.

A csónak orra lágy harsanással siklik
ki a homokpartra. Én ugrom ki először,
s izgatottan, keményen markolom az evező-